

Motion till riksdagen 2006/07:Kr260

av **Gunnar Andrén m.fl. (fp)**

Marknadsföring av Sverige och Nobelprisen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om marknadsföring av kombinationen Sverige, Nobelpris och Alfred Nobel.

Motivering

Den som numera kommer till Warszawas internationella flygplats landar på Frederic Chopin. Det är naturligtvis ingen tillfällighet. På motsvarande sätt har Washingtons inrikes flygplats döpts om till Ronald Reagan National Airport, utrikesflygplatsen heter redan John Foster Dulles International. I New York landar vi på JFK (John F. Kennedy) eller LaGuardia, uppkallad efter den berömda borgmästaren där Fiorello LaGuardia. I München är flygplatsen uppkallad efter Bayernpolitikern Franz Josef Strauss, i Paris efter president Charles de Gaulle, Roms internationella flygplats Fiumicino är numera mer känd som Leonardo da Vinci Airport efter den enastående vetenskapsmannen. Inte heller detta är självfallet någon tillfällighet. Det handlar om både marknadsföring och nationell stolthet. Notera att Chopin, död vid 39 års ålder, bodde i Paris och på andra håll under sina sista två årtionden i livet, under vilka han aldrig besökte Warszawa.

Jubel och fanfarer: Prakt, glitter och skådespel. Direktsändning i tv från Nobelprisutdelningen och Nobelbanketten till alltfler länder. Intervjuprogram med Nobelpristagarna, "Årets snillen", sänds världen över.

Så ser det ut år efter år, en dag om året. Sverige och Stockholm i centrum för världens blickar. Alla stora tv-bolag rapporterar.

Stockholm and Sweden. I centrum. En dag om året.

Men de övriga 364 dagarna?

Fel! Okänt namn på

Uppriktigt sagt: Vi missköter grovt den möjlighet att sprida kunskap om Sverige och om Stockholm som Nobelpriset ger oss.

Nobelpriset – och uppfinnaren Alfred Nobel – blir allt viktigare som åtrådd utmärkelse, det finns ingen internationell hedersbetygelse med högre värde än ett Nobelpris. Inte bara i den vetenskapliga världen utan överallt, jorden runt.

I Stockholm planeras nu ett permanent Nobelmuseum. I sin regeringsdeklaration den 13 september 2005 meddelade dåvarande statsministern Göran Persson (s) korthugget: ”Staten kommer att aktivt stödja skapandet av ett nytt Nobelmuseum”. Det finns all anledning att tro att detta löfte gäller också Sveriges nya regering. Men är det bra att ett Nobelmuseum görs beroende av statliga bidrag?

Så bra! är det lätt att tänka. Bidrag från staten – hurra! Det kan tyckas osvenskt men inte minst för att bevara Nobelinstitutionens obundenhet, friheten från statens överhöghet, bör en finansiering ske på andra sätt.

För en av de viktigaste anledningarna till Nobelstiftelsens anseende – liksom Svenska Akademiens eller de vetenskapliga akademier som utser varje års pristagare – är just frihet från bindningar till staten, till myndigheter av varje slag. Att utse Nobelpristagare, inte minst i litteratur, är förvisso grannlaga av många skäl, men friheten från att vara beroende av statliga eller andra intressen är en av de viktigaste förutsättningarna för prisets värde långt mer än i valuta räknat.

Därför bör också ett nytt och framtidsinriktat Nobelmuseum stå fritt från statens annars lika hjälpande som stjälpande hand.

Är det möjligt?

Ja, det borde kunna åstadkommas genom en nationalinsamling, med högt ställt mål, att skaffa fram kanske ett par miljarder kronor under några år. En nationalinsamling till ett internationellt inriktat Nobelmuseum (förslagsvis beläget på någon plats i centrala Stockholm, Skeppsholmen vore en intressant placering) i ett område av rikskaraktär, borde kunna inbringa stora pengar. Då skulle man kunna bygga ett mycket framtidsinriktat museum där alla Nobelpristagares upptäckter redovisas – och där unga människor från hela världen kunde samlas för att ta del av världens olika historiska och framtida rön på vetenskapens område.

Varje år kunde man ha en internationell Nobelveckla i kemi, i fysik, i medicin – och inte minst i litteratur.

Besökande barn skulle själva kunna få göra intressanta experiment. Och med modern kommunikationsteknik skulle Nobelmuseet kunna vara centrum för många internationella konferenser med vetenskaplig inriktning. Ett sådant projekt kostar pengar, ungefär som nationalarenor av skilda slag tenderar att göra. Men med stöd av både enskilda och företag som alla skulle få sina namn antecknade i museet för framtiden, borde en sådan nationalinsamling kunna generera mycket pengar, bara man vet vad syftet är: Att sprida kunskap om det som var för framtida upptäckter i mänsklighetens tjänst.

Nobelstiftelsen äger rätten till namnet Alfred Nobel. Stiftelsen har också juridiskt sett till ingen utan stiftelsens medgivande kan bruka namnet. Det är bra. Det är en säkerhet, en investering i kvalitet. Namnet är en klenod och måste nyttjas med eftertanke och klokskap. Det borde emellertid ligga i både

Fel! Okänt namn på

Nobelstiftelsens, Sveriges, Stockholms och framtidens intresse att se till att namnet ges vidare spridning än som sker i dag.

Nobelnamnet skulle gynnas av att förekomma i ett internationellt, dagligt sammanhang.

Hittills har Nobelstiftelsen varit negativ till tanken på att döpa om eller komplettera Arlanda med namnet Alfred Nobel International Airport. I längden borde det inte vara en rationell hållning som gagnar Nobelstiftelsens höga syften. Att redan på Arlanda mötas av namnet Alfred Nobel borde vara intressant. Ty Alfred Nobel tillhör i dag världen, ej blott Sverige, Stockholm eller Nobelstiftelsen, vilket inte hindrar att Alfred Nobel också är mycket svensk – och lite norsk, för att nu inte säga rysk, amerikansk eller fransk eller, ja, Den store internationalisten.

Vi i Sverige har ett särskilt ansvar för att hans ryktbarhet skall fortsätta vara det som namnet förpliktar – men också göra det än mer känt. En bild från 2005: tv-sändning i Kiev. Obegripligt. Utom att i Stockholm, i Sverige hade årets Nobelpris i litteratur delats ut. Stort reportage om litteratur, om pristagaren, om Stockholm och om Alfred Nobel. Lätt att förstå.

En skäl för vår store donator som satt Sverige på världskartan mer än någon annan.

Låt oss nu ge något tillbaka. Låt oss bygga ett framtidens Nobelmuseum för pengar som vi samlar in tillsammans. Låt oss göra Alfred Nobels namn känt också under årets övriga 364 dagar, inte bara den 10 december. Låt oss också göra det genom att komplettera Arlanda med namnet Alfred Nobel International Airport. Det skulle Alfred Nobel ha gillat.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 27 oktober 2006

Gunnar Andrén (fp)

Tobias Krantz (fp)

Karin Pilsäter (fp)